

* حمز ده کين بهرزيان وه کو که ساپه نيکي روښنبرو ناسرو قسه مان بۆکهن به تايه تي ټپوه له سرده ميکدا زيانون که نه ده کړا له سره وهی هاوگيشه سياسي يه کان بن. بۆيه مسادامک جه نبتان له روه ټيکي شپوه سياسيډا زيانون حمز نه کين بزايين ټو همولدانان ه ټپوه تاچه ند چينه کړي سه بارت به خسته رووي مه سه لهی کورد له به غدا، وه ټايا هوهی ديا لؤگ چيه؟

- پرسياره کهت دهر باره ی هه ولې منه له به غداد بۆ يه ده بيت باسي شتي تر نه که م، چونکه پرسياره که پيشينه ی لهو شپوه هه ولې مني سريره توره، ټور ه ی بهيرم بيت پاش بووم به ناييب ټوسا سالی ۱۹۵۲ بوو. ټهوکات حاکم بووم له سلیماني ماموستا جه لال (جه لال تاله بانې) ټهوکاته تله به ی پيچني تاساده ی بوو. حکومت ديوبيست هه لټوزار دن کاتسه وه چونکه هرا دروست بوو ټو هه لټوزار دنه له کؤيه دهبوو، مام جه لال هات بؤی روون کردينه وه چونکه له راستيدا من ناکام له هيچ نه بوو هتا له دوايان ناردم، من و نيراهيم ټه جمده و برای ته ها عيدين که ناوکه ی له سر زارمه و وفاتي کرد. جه لال تاله بانې له مالي براکي ته ها عيدين کؤيوينه وه داوای منيان کرد که بچمه لايان، من حاکم بووم وه زيفه که م حکومتی بو واته سياسي نه بووم به لټي نينتمام هه بوو بؤ پارتی به لآم سيغه تي ره سيم نه بوو له کاری سياسي. بؤ منيک که له کؤيه م وه ده لآم له کؤيه ی مه لای گوره يه که ها ټه نيتره باسي ټهوه کړا که له کؤيه هه لټوزار دن نه کړئ و هه موو لټوزانی هه لټوزار دن به ددست پارتيه و هيه. جه لال تاله بانې پيی گوتين فرسه تيکي گوره يه خه لکی فير بکه مين چونکه زؤرينه ی دهنگ له ده ستي خؤماندایه. حکومت پييلکه يه کی نييه له سهري رابو دستيت وه حکومتيک که شهريه تي هه بيت، نينجا که (جه لال تاله بانې) هاته نيتره منيان داوا کرد ټو چوار که سه کؤيوينه وه بريادرا هه لټوزار دن بکړي به شپوه يه کی خست و خؤل وه حيزب تييدا خه ريک بيت. مايه وه کي پالټوراو بيت بؤ ناييب، ټه من له دلدا نه بوو چونکه من له سلیماني نيسرا حتم کردبوو، کيشه و مه سه له ی ناو کؤيه م له کؤلټه وه ببوو، بؤ من که ماليکم له کؤيه و پييه کم له سلیماني بشم به ناييب له به غداد ده يکرده سي مه سره ټه وه ش گرفت بوو. ټه وائيش روويان له من کرد منيش ټه و کيشه يه م بؤ روون کردنه وه، به هه ر حال سه رتان نه يه شينم به هه موو شپوه يه که ناچار يان کردم به لآم من پيم گوتن تا پيم نه لټين خؤ نه پالوتن خبانته ټه من توخنی ټه م کاره ناکوم. هه رسنيکيان به منيان گوت

له چاوپيکه و تيکي (هاولآتی دا)

مه سعود محمهد :

پيش ټه وهی مه سه له ی کورد بکه ويته چوار چيوه ده ولټه تي عيراق ده بي کورده که له گه ل يه کتر ريک بيت

* (مه سعود محمهد ديارو دره وشاوهی ناو روښنبري و نه ده ياتي کورديسه و، بهر دټيزايی

نيوهی دووه می سه ده ی بيستمه رؤيکي کارای هه بوه له سر ته وای ناسته جيا جياکانی کؤمه لگی کوردی، هه ر له بواوی سياسيه وه تا مه سه له فيکري و روښنبريه کان. به لآم له گه ل ټه وهدشدا ټه و نه وه روښنبره ی هاوته مه نی ماموستا بووه خه م ساردو که مته ر خه م بووه له خویندنه وهی بهر هه م نووسينه کانې دا. رؤژنامه ی (هاولآتی) له ژماره ی (يه که می) دا به پيويستی زانی دانيشتنیک له گه ل ټه م که ساپه تيه گوره يه ی که له که ماندا بکاتو، راوسه رنجه کانې له سر رهوشی ټه مروی کوردستان بخاته روو.

ماموستا هه موو قسه يه که ناکريت من هه ندیک شتم بيست که دهبوو له ميژوردا رووي نه دايه. بيگومان کار هه يو کاردان هوش هه يه، کارتيک له چيگه يسه که ده کريت له لايسه کی دی کاردان هه يه کی هه يه، خوا ده زانيتت به چه ند ده وه دستيه وه واته ناتوانين پيشيني ټه نجامه که ی بکه ی. ټه مه دامه کردن نييه، دونيا که نارها نييه، نيستا نيوانی هه وليرو سلیماني هه نووکه هيچ لايه کيان به هيچ لايه کيان ناويرن. ناتوانين

مه سعود محمهد له ساتی ديمانه که يدا، نوتيل ناشتی

* که واته داوای يه کگرتن ده که ی؟

- ټه که م يه که نه کړئ هيچ ناکړئ. کورد سيپه ري به کيتي هاواری نييه.

* ماموستا ده ټه وئ بلټي سه رگر دايه تي کورد خاوه نی گوتاری ناسيوناليسي ني ه؟

- ماموستا يارمه تيم بفره موو (خوا نه خواسته من نالټيم مام جه لال نيته خراپه) به لآم روداوی سه سال پيش ټه و دټيم. رهنه پياړيکي وه کو مام جه لال به هه موو جديسه تي خؤيه وه واتج بگات ټه و ټه و له سهري دهر وات تاکه ريگه يه که کورد ده گه يه نيته نيازنيک. رهنه که مه سعود بهر زانی، بارزاني تي به لآه شتيکي گرنگ بيت، چونکه ټه من ده زاتم (مه سعود بهر زانی) زؤر خزه مته بهری بادينانی کردوه، برؤ ټه ماشای ده وک بکه ده وک چراخانه وه له هوليتر کاربا نييه. که قسه ده که م ده بيت ټه وهدش بزايين هه رسنيکمان نيتمه سه ريکرين. قسه ی نيتمه گويزيک له ق ناکات. ټه وانه ی که ده ست رؤشورون له سياسه ت خاوه ن بريارن.

* بيت وايه ټو کؤسپانه چين له بهر ده م پروتسه ی کاشتي هه رودو هيژه سياسيه کورديه که دايه؟

- تؤ خؤت ده زانی. * وايه به لآم ټيمه پرسياره که له جه نابت ده که ين و ده مانه وئ تؤ وه لآم بده بته وه.

نيمه مائی خؤمان له ده ستي خؤماندا نييه، ټه و جا بهر زنؤرين شتيکه گه له ک گه له ک له نيمه زياده. قوربان نييمه هه تا

بفره مووی ليقه و ماوين؟

- کورد ميللتيکي سه ره تاييه کورد پالپشتی نييه، کورد چه ندين تيروه تاقمی هه يه، چه ند جؤره پلانی هه يه بؤ ټه و ی سبه ی روژ به ده ستي تؤ دوو بزنان بدزئ. خؤلاسه وه زعی له ناستيک دايه پياو ده هينيته کريان. ماموستا له بريت نه چي تؤ هه موو دونيا دوزمتمته و تؤ له هه موو لايه که وه دهره دراوی، ټه و جا چه ند جارن شهريان له نيواندا هه لگير ساوه، ټه مه ش رده ی نييه (خوا نه خواسته نالټيم ټه مان به خبانته گرويانه) به لآم وه زعی زيده دواکه وتووی کورد، ټه و پاله په سټوتيانه ی ليروه له وئ و له دهر و بهر چاوخه لکی پال پتوه ده سي پيچنه وانه ی نيژاده ی خؤی، واته بهر وه شتيک ده چيت ته تنها ټه و ريگه شک ده بات که پييدا ده روا. شه قاميکي چه ند سايدی نييه له سه ري بروا، يان ده بيت دانيشن هه يچ نه کات ياخود ټه و هينده قسه انه بگات که له کولانه ی دوو بهر ه کی و سي بهر ه کی و فرده دنگی و بؤ چوونی ياخود فره فلسفه ی بهريت. هه يه بهر وه چه پ وه يه بهر وه راست دهر وات.

له هه بوونی ناوکيه ناوخويه کان ټايا نيستا له نيوانی ټه گه ري شته ستي کورد به هيژه دهره که کان بؤ مه سه له کی ياخود پشت به ستن به چاره سه ري ناوخوی له چوار چيوه ده ولټه تي عيراقدا ج ناسويک هه به؟ ديساره له م نيونه ده دا هه لټيستی کورد له هه لگشان و داکشندا بووه، هه رکا تيک هه ستي به پشت تيگردنی عيراق کردوه زياتر به ناراسته ی دهره وه رؤيه، به پيچه وانه شه وه. بهر ای تؤ له م نيونه ده دا کورد ټه گه ر چاره ی هه ين هه ر له ريکي که نالی عيراقيه وه ه؟

- که نالی به غدا به شپوه يه کی کؤتايی چيگه ی نوميئد نييه، به هيچ جزيک "سه دام حسين" هه چي قبول نييه.

* ټه ی دواي سه دام ټايا هه ر که نالی به غداد چاره يه؟

- چاري سه دام له نارادايه نيستا ش ته مريکا ده ستي له سه دام شل نه کردوه، ټه و که رکوکی به نه و ته وه دا به سه دام نيستا ش به خودا وازی لی ناهيت.

* تؤ پيت وايه کيشه ی هه رودو هيژه سياسيه يه کورديه که پيويستی به چاره سه ري سايوکؤلؤجي هه يه، که روو هوه ی که به کيتي سي وايه خؤی فرشته يه و پارتی شه يتان وه به پيچه وانه شه وه. واتا هه رودو لا تووشی به دينی بوون بهرامه ر به به ک. پيت وايه که ټه مه پيويستی به چاره سه ري سايوکؤلؤجي هه يت؟

- قوربان وه زعی قانيم وا ده هينيته پيش چاری مروقی خاوه ن نوميئد که ټه گه ر وه ز وه ها ده وام بگات و خؤی تيرو تسمل بگات دواتر زال ده بيت به سه ر دونيادا. هه نوکه لايه نه کورد يه کان يه که دار تيده فکرتين، ناخؤ چؤنار چؤنی بگه نه ټه و ی دی و قه پالی ليبرگن، که کار گه يشته ټه و راده يه، نيتر چاوه ريی ټه وه مه به ټه و ته رزه

کورده که بوخوی خاوه نی فشار نييه، ته نها بواوی خؤپاريزی بؤ

ماوه ته وه، ده بيت چيتر ته ماشای ټه وه نه کات ټه و يتر دوو

"گا"ی ټه و زياتر هه يه.

مروقه بتوانيتت خزه مت به کوردايه تي ره سه ن بگات، گوايه ټه و ته رزه مروقانه ده توانن خزه مت به جوتيار يکي عه باه يه لي بکه ن؟ وه لا کيسکه که ی ليئد سيستن. مساداميتک ټه و له دلی دايه لايه که ی دی برمي نيئت. هه ر بؤيه گه ر نه يه نه سه ر باروډ هينان به حقه يقه ته ی کوردايه تي و ټه و نه هيننه پيش چاری خؤيان که کورد له قؤناغتيکی يه کجار خه تر دايه مه عنای وايه به سه هوو چوون، من نالټيم خوا نه خواسته ټه م لايه نانه خائينن، به لآم ده بوو به عه قلينيکی مام ناوه ندی هه لسوکه رتيان بگردايه، لانی کم شهريان له گه ل يه که نه کردايه.

* ماموستا مه به ست له کوردايه تي راسته يقينه چی يه؟

- مه به ستم له وه يه، بؤ نمونه نيسلامه تي راسته يقينه قورتانه. ټه وه شی له گه ل قوربان نييه موسلمان ي راسته يقينه نييه. کورده که ش که هات به ته نويل کردن دؤی فلانو فيساری خؤی و بؤ بهر زه وندی تاييه ته ی خؤی نيشی کرد، واته مساداميتک بؤ بهر زه وندی کوردايه تيه کی بهر فراوانی خاوين کاری نه کرد، که واته له گه ل کوردايه تي راسته يقينه نييه. هه ر چه نده من زؤر ناکام له ورده کاريه کان ي نيوانيان نييه به حساب بريار و ابوو ټه و نه ونده پاره بؤ ټه م لا بنيري و نه ينارد وه ندنيکی ليکم کرد وه وو. هتد، به لای منته و گرنگ نييه ټه من کار براه ک نيم تاقه تي سه ريکرنی شه رپيشلامه هه بيت. من ته ماشای مه سه له ی کوردايه تي ده که م له و کؤشه يه وهی که کوردايه تي زه وه له بهر زه وندی کورده. به لآم ديسان هه م من ده سته لآم نييه هه ر چه نده ټه و دوو برادره ريزم ده گرون که ده چه م لايان له بهر م هه لده ستان، بؤ که می خؤشم گل ه ييم نييه، به لآم

کوردايه تي وه فيکر شتيکی تره. باوډ بکه ن ناؤزی دوو بهر ه کی و سي بهر ه کی و دواکه وتووی کورد قولايه کی يه کجار ترا زيدي هه يه.

* ماموستا ټه گه ري سه ر له نوئ په لاماردانی هه رودو لايه نه که له نارادا ماوه؟

- هه موو شتيک ټه گه ري هه يه.

* به چی دل خؤشی و به چی نيکرا نی؟

- کورده که بؤ خؤی خاوه نی فشار نييه، ته نها بواوی خؤپاريزی بؤ ماوه ته وه، ده بيت چيتر ته ماشای ټه وه نکا ټه و تر دوو گای له ر زياتر هه يه. ټه که ميللته تين ده بيت ناکامان له وه ز وخه تريک بيت که به سه ر سهر مانه وه يه. دلخؤش که ره و نه وه يه که خؤت رده شيک دروست بکه يت تييدا مورتاخ بيت، مهوره رووداويک يان شتيک له دهره وهی خؤماندا روو بدات. رده شيک دروست بکه يت تييدا سه رکه وتوو بيت. هه نووکه کورده که رده شيکی دوو بهر ه کی دروست کردوه هه ولير و سلیماني ليک دابراندوه.

* ماموستا نگايه رات دهر باره ی راپه رين چيه؟

- من له سالی ۱۹۹۱ زؤر نه خؤش بووم ناکام له چين نه بوو.

* له نيستاا چؤن ته ماشای راپه رين ده که يت وه ک رووداويک؟

- راپه رين، "و شم ساذا" گرنگ ده ره نه نجامه کانه.

زؤر سوايس.

سازانی ديما نه: توانا عوسمان- رامبارمه حمود

که نالی به غدا به شپوه يه کی کؤتايی جيگه ی نوميئد

نييه ، به هيچ جوړيک سه دام حسين هيچی قبول نييه

ټه گه ر خؤت نه پالټوي خانينيت، منيش چارم ناچار بوو... له کؤيه هه لټوزار مان ده ست پيئد، له و عيراقه ی بهر ين، ته نها له کؤيه شيو عيه کان هه رايان کرد دؤی نيتمه به پال پشتی پؤليسی حکومت، سه رتان نه نيشتينم شيو عيه کان سنډو قه کانيان شکاند، ټه و کات دوو سنډوقی لييوو. ټه و بوو هه لټوزار دنه که فساپه وه خه لک چوه وه مالي خؤی سه وندنه مان زانی پاش عه سريک حکومت سنډوقی دروست کرده وه هه لټوزار دن ده ست پيئد کرده وه، له شه ودا نينجا تها و بوو. له ۹۰% ی زياتری دهنگ بؤ نيتمه بسور. کورنی هه لټوزار دنه که له بهر نه سه وده وو موته سريقی هه وليتر تله فونی له گه ل به غداد کردبوو بؤ سه رؤک وه زيران موته سه ريف سيی گوتبوو بارودؤ خيکی وا هه يه له کؤيه نه لټي چي هه لټوزار دن ټيلغا بکه ين يان دواي بجه ن چؤنی ده فره مووی نارها ده که ين، ټه و ویش گوتبووی ده ستيخيه ته هه لټوزار دن کؤيه له کارت لانه يه م، نيتر ټه وده وو هه لټوزار دن کرا و سه رکه رتتمان به ده ست هينسا. نيتر پاش دوو روژ نسوم بلاؤکرايه وه و بووم به ناييبوو چومه به غداد، ټه و ی له ده ست هاتو ټه و ی زمام توانی بييزيؤي کردم، له که سيشم شه رم نه کردوه و نه تر ساوم. ټه و بوو پاش چه ند ساليک نوری پاشا هه لټوزار دنه کی هه لټه و شانده وه به لآم جاری دووه ميش هه ر يو مه وه به ناييب. به لآم سه رله نوئ نوری پاشا هه لټوزار دنی دووه ميش هه لټه و شانده وه، ټه وده وو منيش و ټه وانه ش وه م من ناييب بوون له نيابه ت دورر که وتنه وه، به تاييه ته ټه وانه ی که وک من بهر ه لټس کاربوون نيدي نيابه تي نازاد نه ماو ټه و ی مايه وه په سپسی په ناو به ستيوان بوو.

* ماموستا پرسيارتيکی تر ناماده بوونی ټپوه له سر ج به مایه که؟

- ټه من غه يری ټه وه ی جه لال تاله بانې (ماموستا جه لال) منی بانگه يشت کردوه بؤ نيتر نه وهدنه ناکام له خؤمه نازام کاکه فوناد مه سه له کی چؤنه، نيدي ليتم نه هر سپه وه مام جه لال بانگه يشتی کردوی يان نا: مام جه لال له چنارؤکی مه لايان پيی ووم که پاش شه ش رؤزی به دواتا نه تيزم.

* ټايا ديا لؤگ هوهی هه به له گه ل به غداد؟

- ټه و نه دی من هه ستم هه بيت و تئ بکه م لهشت، بروا ناکه م له کورده ستانی نيستا له گه ل سه دام حسين ديا لؤگ هه بيت، بروا ناکه سه دام